

УДК 635.9:581.4:631.544.4

ECONOMIC AND BIOLOGICAL EVALUATION OF VARIETIES OF SCHLUMBERGER GROWING IN WINTER GREENHOUSES**ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНА ОЦІНКА СОРТІВ ШЛЮМБЕРГЕРИ ЗА ВИРОЩУВАННЯ У ЗИМОВИХ ТЕПЛИЦЯХ**

Гаврись І.Л. / Havris` I.L.

PhD, agr.s., assoc. prof. / к.с.-г.н., доц.

Логвіненко В.В. / Logvinenko V.V.

*student / студент**Національний університет біоресурсів і природокористування України,**Київ, вул. Героїв Оборони, 13, 03041**National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.**Kyiv, Heroyiv Oborony, 13, 03041*

Анотація. В статті проведена оцінка господарсько-біологічних показників сортів шлюмбергери нідерландської селекції в умовах закритого ґрунту. Наведено результати фенологічних спостережень за ростом і розвитком шлюмбергери, біометричні параметри рослин та показники урожайності.

Ключові слова: шлюмбергера, сорт, урожайність.

Вступ.

Шлюмбергера – невибаглива і широкопоширена ампельна рослина. В народі її називають декабрист, тому що перші квітки з'являються у грудні, а також різдвяний кактус, бо рослина квітує під час святкування Різдва. У продажі шлюмбергера фігурує і під назвою зигокактус та епіфілліум [1, 3]. Ціниться шлюмбергера за невибагливість та рясне цвітіння у найхолоднішу пору року.

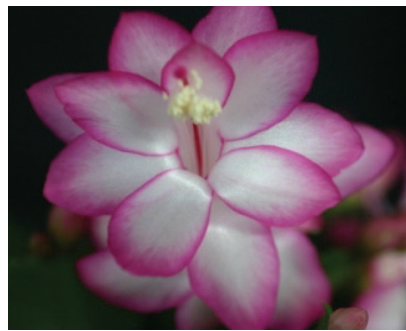
Метою наших досліджень було провести дорощування живців шлюмбергери у скляних теплицях та порівняти морфо-біологічні особливості шести її сортів. Експериментальну роботу проводили у 2017 р. у скляних теплицях стелажного типу фермерського господарства «Rosa Danica» в Данії. Період закладання досліду – 28 травня 2017 р.

Об'єктом дослідження були сорти шлюмбергери селекції Нідерландів: Orange (контроль), Rosa, Vinho, Anapolis, Novembro та Carneval (рис. 1). У сорту Orange квітки триярусні, помаранчевого кольору з загостреними кінчиками пелюсток. Квітки сорту Rosa білого кольору з рожевим обрамленням і заокругленими пелюстками. У сорту Vinho квітки багатоярусні червоного забарвлення. Сорт Anapolis має квітку рожевого, а Carneval – насиченого фіолетового кольору. Novembro – унікальна шлюмбергера-альбінос з білою приймочкою (у всіх решти шлюмбергер, незалежно від забарвлення, приймочка малинового кольору).

Живці висаджували у горшечки діаметром 6 см. У один горщик висаджували по три двосегментних живці для забезпечення густоти стояння рослин у ємності. Оскільки шлюмбергера тропічна рослина вологість повітря підтримували на рівні 70–80 %, освітлення застосовували розсіяне. Температурний режим становив 12–15 °С.

Orange

Rosa

Vinho

Anapolis

Novembro

Carneval

Рис. 1. – Сорти шлюмбергери, використані у дослідженні

По мірі росту рослин посилювалось нарощування їхньої вегетативної маси. У звичайних домашніх умовах на верхівках стебла шлюмбергери утворюються один або два сегменти. Особливістю досліджуваних сортів було те, що в них утворювалось чотири-шість нових сегментів.

Період бутонізації наступав у рослин одночасно в межах сорту. Температуру знижували до 5–7 °С і використовували зашторювальні екрани високої щільності для затримки розпускання бутонів.

Результати досліджень. Спостереження за рослинами показали, що ріст і розвиток сортів дещо відрізнялися (табл. 1).

Таблиця 1

Дати проходження основних фаз розвитку сортів шлюмбергери, 2017 р.

Сорт	Дата			
	садіння живців	утворення 1-го сегмента	проведення твістінгу	початку бутонізації
Orange (К)	28.05.17	12.06.	05.09.	14.10.
Rosa		11.06.	01.09.	07.10.
Vinho		11.06.	30.08.	03.10.
Anapolis		12.06.	02.09.	12.10.
Novembro		11.06.	30.08.	05.10.
Carneval		12.06.	02.09.	12.10.

Утворення 1-го сегмента відмічали у сортів Rosa, Vinho та Novembro 11 червня, у решти – 13 червня. Після формування четвертого сегменту стебла проводили твістінг, стимулюючи таким чином дружність цвітіння. Так, у сортів Vinho та Novembro твістінг проводили найскоріше – 30 серпня, найпізніше 5-го

вересня цей захід проводили у сорту Orange. Першими утворювали бутони сорти Rosa та Novembro – на 33-ій день після твістінгу, останніми – Carneval та Orange – на 41-ий день.

На початку бутонізації визначали біометричні характеристики сортів шлюмбергери (табл. 2).

Таблиця 2

Біометричні показники сортів шлюмбергери на початку бутонізації рослин, 2017 р.

Сорт	Висота рослини, см	Діаметр рослини, см	Кількість стебел у горщику, шт.
Orange (К)	15,3	25,2	18,5
Rosa	17,2	27,1	21,3
Vinho	12,8	20,7	14,6
Anapolis	14,6	21,5	16,4
Novembro	18,2	17,9	19,1
Carneval	16,4	18,6	20,0
НІР ₀₅	1,4	2,6	1,8

Найвищими були рослини сортів Novembro і Rosa – 18,2 см, найнижчою була шлюмбергера сорту Vinho – всього 11,4 см. Найбільшим діаметром відзначився сорт Rosa – 27,1 см, найменшим – сорт Novembro – 16,4 см. Особливою здатністю до галуження відзначився сорт Rosa, у нього на одному живці утворювалось в середньому по 7 сегментів.

Після проведення твістінгу на кладодіях спостерігали утворення 5-6-ти нових сегментів, у той час як за класичної технології вирощування кількість сегментів шлюмбергери зазвичай подвоюється [2, 3]. Таке галуження надає розлогості та декоративності кущам шлюмбергери, що значно підвищує товарний вигляд продукції.

Оскільки рослини ворушували у горщечках і на одному метрі розміщували 45 штук, то врожайність сортів не відрізнялася. Середня реалізаційна ціна на сорти коливалася в межах 76-88 грн.

У результаті наших експериментальних досліджень встановлено, що найбільш рентабельним виявився сорт Novembro – 260 % завдяки дещо вищій ціні. Рентабельність сортів Vinho і Anapolis становила 211 % і була найнижчою.

Висновки.

Серед досліджуваних сортів найбільш раннім був Vinho, найбільш пізнім – Orange. Найбільшим діаметром розетки відзначились сорти Rosa та Orange. Висота рослин була найбільшою у сорту Novembro. Найвищою здатністю до галуження відзначились сорти Rosa та Carneval.

Література:

1. Деббі Хемрік. Довідник квіткових культур. Виробництво (частина 2). – США, Іллінойс, Ball Publishing, 2003. – 724 с.

2. Доналдсон М. Практична енциклопедія квітникарства. – М.: Росмен, 2001. – 512 с.

3. McMillan, A.J.S.; Horobin, J.F. (1995), Christmas Cacti: The genus Schlumbergera and its hybrids (p/b ed.), Sherbourne, Dorset: David Hunt, p. 64.

References:

1. Debbi Khemrik (2003), Dovidnyk kvitkovykh kul'tur. Vyrobnystvo (chastyna 2) [A guide to flower cultures. Production (part 2)]. – SSHA, Illinois, Ball Publishing, 2003. – 724 с.

2. Donaldson M. (2001). Praktychna entsyklopediya kvitnykarstva [Practical Encyclopedia flower]. – М.: Rosmén. – 512 p.

3. McMillan, A.J.S.; Horobin, J.F. (1995), Christmas Cacti: The genus Schlumbergera and its hybrids (p/b ed.), Sherbourne, Dorset: David Hunt, p. 64.

Abstract. *The paper evaluated biological indicators schlumbergera varieties in greenhouse conditions. The results of phenological observations of plant growth and development during growing, biometric parameters and indicators of plant productivity.*

Key words: *schlumbergera, sort, crop capacity.*

Стаття надіслана: 22.09.2018 р.
© Гаврись І.Л., Логвіненко В.В.